

Világ proletárjai egyesüljete!

Veszprém, 1919.

I. évfolyam. 15. szám.

Szombat, május 31.

VÖRÖS ZÁSZLÓ

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

A veszprém megyei szociálista párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczy-tér 9. szám.

POLITIKAI LAP.

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félévre 18 korona, negyedévre 9 kor. Egy lappeldány ára 50 fillér.

Nyitól-tér petiteora 2 kor. — Hirdetési áraink: Árszabás szerinti jutányos árak.

Meghívó.

A veszprémvármegyei munkás-, katonai- és földművestanács

1919. évi június 9-én, délelőtt 9 órakor

Veszprémbe a vármegyház kistermében

GYÜLÉST tart,

melyre a tanács tagjai ezennel meghívotnak

Elszállásról gondoskodás történik.

Hogyi Intéző Bizottság.

Néhány szó a veszprémi proletárasszonyokhoz!

Mindenki tudja, hogy a négy és fél éves háború, amely csak rombol és nem termelt, teljesen kipusztította az üzleteket, úgy hogy mikor a Tanácsköztársaság megteremtése után kezünkbe vettük a népjólét vezetését, az üzleteket teljesen kiüresítve, minden közszükségleti cikk nélkül találtuk.

Azt is tudja mindenki, hogy azoktól az államoktól, ahonnan az ipari cikkeket beszerezni tudnók, nevezetesen Németországtól, Ausztriától, Olaszországtól, Jugoszláviától teljesen el vagyunk zárva, úgy hogy új készleteket beszerezni majdnem teljesen képtelenség. Az egyetlen forrás tehát, ahonnan igen nagy utánjárásra valami csekély árut beszerezni lehetett, a budapesti Népruházati Bizottság volt, azonban az is természetes, hogy onnan is csak a lehető legkisebb mennyiségű árut kaphattuk, mert hiszen ott is csak az volt, ami a háborúból még megmaradt és mert nemcsak Veszprém városa kért a Bizottságtól árut, hanem a megnevezett ország rész minden egyes községe.

Kaptunk tehát annyit, amennyi még arra sem lett volna elégséges, hogy azokat kielégítsük, akik egyetlen egy délelőtti jelentkeztek vásárlási igazolványért. Hogy tehát mégis valahogyan elégséget tegyünk mindenkinek, a jussom is, maradjon is" elve alapján rendeztük be a vásárlási igazolványok kiadását, vagyis azokból az áruból, amelyekből csak igen gyenge készletünk volt, nem adtunk, mert nem adhattunk a fentiek szerint senkinek sem annyit, amennyit kért, hanem igazán legjobb tudásunk szerint az elképzeltet legnagyobbra lelkiismeretességgel elbíráltuk, hogy a készlet nagyságához mérten, mindenkinek a családi állapotát s főleg

vagyoni helyzetét is mérlegelve ki-kik mennyit kaphat és ekkép osztottuk ki csekély árukat.

Hogy kicsoda nehézségekkel küzdöttünk s küzdünk ma is, azt csak az tudja, aki legalább egy délelőtti végignézte a mi valósággal emberfeletti munkánkat. Amilyen arányban fogyott a készlet, éppen olyan arányban nőtt a kereslet. Nem tulozok, ha megállapítom, hogy minden délelőtti legkevesebb 400 asszony jelentkezett, még pedig majdnem kivétel nélkül valamennyien ugyanazokért az árukért.

Most tessék mindenkinek elképzelni, hogy meddig tartott volna a készletünk, ha mindenkinek annyit adtunk volna, a mennyit kért! Ugy-e, körülbelül az első nap jelentkező szerencsések elvitték volna mindent, az utánuk jövőeknek pedig felkoptott volna az állat? Tehát nem a később jövő proletár délelőttében jöttünk el, amikor leszállítottuk mindenkinek az igényét? Aki okosan gondolkodik, az belátja ezt, de legkevésbé sem látják be a proletárasszonyok, akik szidtak, gyaláztak bennünket, hogy miért nem adunk nekik annyit, amennyit kérnek. Hogy a később jövő proletárasszonyok éppen úgy le vannak rongyolódva gyermekekkel együtt mint ők, s így azok is éppen úgy jogosultak legalább valamelyes áru kiszolgáltatására. azzal az előbb jövő asszonyok egyáltalán nem törődnek s mert mi nem hagyjuk figyelmen kívül a véletlenül később jövők érdekét sem, azért nem valami barátságos formában emlegetik az anyánk Istenét.

Hiába magyarázzuk, hogy azért nem adunk, mert nem adhatunk annyit, a mennyit kérnek és ha olyant kérnek, ami már elfogyott, hiába mondjuk, hogy nincs, félórai magyarázás után a felelet mindig ugyanaz: „de nekem kell.”

Anni csak emberileg lehetséges, megkíséréljük, hogy árukat beszerezzünk, éppen most küldtük el 4 emberünket, a demarkációs vonalra, hogy életveszély között is csempészenek át amit tudnak a szerbektől, amint hazajönnek újból elküldjük őket Szombathely környékére, később pedig Grácba, szóval minden elképzeltet utat-módot felhasználunk arra, hogy a közönséget, elsősorban a proletárokat közszükségleti cikkeivel ellássuk és mindezen munkánkért nem kérünk a proletárasszonyoktól mást, mint hogy legyenek türelemmel és belátással, higyenek nekünk, bizzanak bennünk, ne kívánjanak fölünk lehetetlent és főleg igaztalan és jogtalan vádakkal ne illesse- nek bennünket.

S-i.

Tanítógyűlés.

A megyei művelődési osztály f. hó 29-én d. u. 3 órakor a veszprémi tanítókat gyűlésre hívta össze. Matuschek Richárd szakszervezeti elnök lendületes szavakkal emlékeztet meg a tanítók nagy feladatára, amelyekből a jövő Magyarország újjáalakulása is függ, amelyekre eléggé még nem tudták a tanítók felvértezni magukat. Ezen értekezlet célja felvilágosításokat és irányelveket adni.

Felkérésére Bánó József művelődési megbízott elvtárs a mult iskolaügyét és tanítását tárja fel tudatos, eretleg önfelettan hibáival együtt. Az eddigi tanítóképzést ismerteti, mint a kapitalisták egyik proletáriátust lefőző eszközét. S hogy céljuk mily jól sikerült, mutatja az a szomorú statisztika, hogy Magyarország lakosaiból 41 százalék az analfabéta. Az iskola-reform, amelyet a Tanácsköztársaság a legelső dosabbban igyekszik keresztülvinni, váltási tárgyakat is idézett elő, mert a kapitalisták, akik éppen semmit sem törődtek az erkölccsel, most egyszerre erkölcsvédők lettek; elhallgatván a szocializmus tisztultabb, nemesebb erkölcsi fel-felgőzölését, a tanítók a tanítási tárgyakban csak a dolgozóknak lesz joga az élethez, a léthez, a tanítóságnak kell munkaszerelethez nevelnie a jövő társadalmát. Mivel Magyarország ősidőktől épp úgy, mint ma mezőgazdaságával egyezik versenyképessé lenni s mivel a tanítók azok, akik a néppel, a dolgozó földművesekkel leg-közvetlenebbül érintkezhetnek, minden tudásukat a többletermelés fokozására és irányítására kell áldozniok.

Ismerteti az előadót az új iskolareformot. Főbb vázlatai a következők: Az általános iskolakötelezettség a 3-18., illetve 19. évig tart. 3 éves korában a gyermek járásközlőbe (lásd ovoda) kerül. Itt is étkeznek. A szülők meg-látogathatják őket. Tehát a család a gyermek-neveléstől fehermentesítik. S már itt megtanít-ják a gyermeket arra, hogy nem ő a világ kö-zepe. 6-14 évig egységes munkaiskola lesz. A vallásoktasás elmarad, helyét szocialis er-kölcstan foglalja el; elmarad még a beszéd-értelmeagyakorlat is. 14 éves korában a gyermek pályaválasztás elé áll. Orvosokból, tanítókból, értelmesebb szülőkötől és pályakiválasztó psi-chológusokból álló bizottság dönti el, milyen pályára megy az illető gyermek. Három szak-iskola jön ezután: ipari, szellemi és mezőgaz-dasági szakiskola. Az ipari és mezőgazdasági szakiskola 4 évig, a szellemi szakiskola 5 évig tart. Az első kétötben napi 4 óra fizikai és 2 óra szellemi foglalkozás lesz. A szellemi szak-iskolában pedig napi 2 óra a fizikai és 4 óra a szellemi foglalkozás. A tanítók egyetemre is végeznek. S hogy ez mihamarabb keresztül-vihető legyen, az összes iskolák és tanítók álla-mosítottanak. A legelső államossított hely Vesz-prém vármegye lesz. Így tehát egész Veszprém vármegyében a fennl ismertelt iskolareform 1919. szeptember elején megkezdődik. Elnökö-d hangszolyozza, hogy kötelességévé teszi minden tanítónak az összes szocialis folyóiratoknak és nagyobb munkáknak beszerezését, melyekről a jövő tanév elején számot kell adniok. A szegé-nyebbek ingyen fogják megkapni. Ha a tanító-ság feljes erejével latba veti tudását, most iga-zolódik be Széchenyi eme mondása: „Magyar-ország nem volt, hanem lesz!”

Mihály János műv. intézőbizott elvtárs beszélt ezután a tanítók eddigi ingyen munká-

Házasság.

Krammer Viktor sütősegéd rk. és Brandstätter Mária rk. — Török Sándor nyomdász ref. és Orszai Rozália rk. — Sári Imre kocsis (elvált) ref. és Rigler Karolina rk. — Pirilhi Lajos cipész-segéd és Torkos Mária rk. — Jánosik József kőműves-segéd rk. és Szabó Anna rk.

Veszprém: szociális termelési ügyek intézőjéül.

2399|1919. szám.

Körrendelet.

A szociális termelés népbiztonságának az építőanyag, állványfa és építőszerszámok ár alá helyezéséről kiadott 85. Sz. N. számú rendeletét tudomásvétel és miheztartás végett az alábbiakban közlöm.

Veszprém, 1919. május hó 27-én.

Veszprém megyei szoc. term. ügyek intézője.

A szoc. term. Népbiztonságának 85. Sz. N. számú rendelete.

1. §.

A szociális termelés népbiztonsága minden építőanyagot, állványfát és építőszerszámot (gép) mennyiségére való tekintet nélkül zár alá helyez. A zár alá vétel a következő anyagokra terjed ki: téglá és téglafajták, kerámiaárú, chamottárú, telőcserep, cement, mész, beton és műkövek, kitermelt kő és kavics, gipsz, gipsztábla, építési vagy izolálási célokra előkészített parafatábla és parafatégla, Rabbitz-drótháló, építkezési célokra előkészített nád, menyezelnádszövet, asbest vagy cellulózpapala, fedélpapírelmez, építési üveg, vas-kályhák, takaréklúzhelyek, cserép- és fayence-kályhák, kő-, agyag- és cementcsövek, padlóburkoló- és fayencepap, parketta, kész és félig-kész asztalosmunkák, belsőgömbvas, hengerelt vastartók, falközfűtések, épületvasalások (pántok, zárok stb.), továbbá mindennemű épületállvány, állványkapcsok és az építőmunkában használatos szerszámok és gépek.

Nem terjed ki a zár alá vétel azokra a kéziszerszámokra, amelyeket tulajdonosuk személyesen használ.

A zár alá vett anyagok megőrzéséről további intézkedésig azok tulajdonosa, illetve az, akinek őrzetében ez anyagok jelenleg vannak, gondoskodni köteles. Azokból az Építési Anyaghivatal engedélye nélkül szállítani vagy felhasználni semmit sem szabad.

A folyamatban levő építkezésekhez az ott-levő anyagokat fel lehet használni.

2. §.

Az 1. §. szerint zár alá vett anyagokról három példányban leltárt kell készíteni és azt Budapesten és környékén (Budafok, Csepel, Cinkota, Leninváros, Erzsébetfalva, Kispest, Peetszentlőrinc, Pákosfalva, Rákosszentimre, Rákospalota, Rákosszentimre, Üröm, Ujpest) az Építési Anyaghivatalhoz (Budapest, I., Döbröntei-té 4.) közvetlenül, más városokban a városi, más falvakban a járási munkás-, katona- és földmivestanács intézőbizottságához kell legkésőbb folyó évi május 29-ig beiktatni. A városi és járási tanácsok a hozzájuk bejelentett anyagokról összesített kimutatást készítenek és ezt a rendezett leltárakkal együtt kéredelem nélkül az Építési Anyaghivatalhoz küldik be.

A három példányban benyújtott leltár egy példányát a bejelentő a benyújtást igazoló záradékkal ellátva nyomban visszakapja.

3. §.

Bejelentésre kötelesek az 1. §-ban felsorolt anyagok előállításával foglalkozó üzemek, köz-hivatalok, továbbá mindenki akinek ily anyagok birtokában, őrzetében, vagy akinél beraktározva vannak. Ha az ily anyagokat nem tulajdonosuk jelenti be, a tulajdonos nevét és címét is be kell jelenteni.

Ha a bejelentő üzemben vagy folyamatban levő építkezésnél ellenőrző munkatáncs alakult, a leltárt az ellenőrző is hitelesíti. Minden más esetben a leltár ellenőrzése és hitelesítése a helybeli építőipari munkásszakszervezet s ha ilyen nincs, a helyi munkás-, katona- és földmivestanács intézőbizottságának a feladata, a mely a leltárak ellenőrzésére a szükséghez képest

A folyamatban levő építkezéseknél az 1. §. utolsó bekezdése szerint felhasznált anyagokat is — ennek a körülménynek feltüntetésével — mellette be kell jelenteni.

4. §.

Mindazokra az 1. §-ban felsorolt anyagokra vonatkozólag, amelyek bármely korábbi rendelet értelmében már bejelentett — újabb leltárkészítés nélkül már felvett és hitelesített leltár egy példányát kell az időközli változások pontos feltüntetése mellett az Építési Anyaghivatalhoz folyó évi május 29-ig beiktatni.

5. §.

E rendelet a szociális termelés népbiztonsága 2. számú rendeletének (L. a „Tanácsköztársaság” április 1-én megjelent 6. számában) helyébe lép és kihirdetésének napján lép életbe.

6. §.

Aki e rendelet ellen vét, forradalmi törvényszék elé kerül.

Budapest, 1919. május 21.

A szociális termelés népbiztonsága.

Veszprém megyei szociális term. ügyek intézőjéül.

Körrendelet

A szociális termelés népbiztonságának a szákkészletek megővése és kellő kihasználása tárgyában kiadott 76. Sz. N. számú rendeletét tudomásvétel és miheztartás céljából az alábbiakban közlöm.

Veszprém, 1919. május 23.

Veszprém megyei szoc. term. ügyek intézője.

A szociális termelés népbiztonságának 76. Sz. N. számú rendelete.

A szákkészletek megővése és kellő kihasználása végett a szociális termelés népbiztonsága a közellátási népbiztonsággal egyetértve a következőket rendeli:

1. §.

Mindenki, akinek birtokában bármiféle szákkészlet (új és használt szákkészlet, ragasztott papírszákkészlet stb.) van vagy ilyet más részére őrzetében tart, köteles készletét a Ruházati Hivatal szákkészletének (Budapest, IV., Párisi-utca 2.) utasításai szerint a szákkészlet által megjelölt időpontban bejelenteni.

2. §.

Zákkokat feldolgozni, vagy átalakítani csak a Ruházati Hivatal szákkészletének engedélyével szabad. A szákkészlet többé nem használható szákkészlettel a szákkészlettel rendelkezők.

3. §.

A Ruházati Hivatal szákkészletének rendelkezésére a birtokosok kötelesek szákkészletüket a szákkészlet által megjelölt időben és helyen átírás ellenében beszovaltatni.

A jelen rendelet életbe lépése napján kölcsönben levő kölcsönzött szákkészletet a szákkészlet külön rendelkezése nélkül is mielőbb vissza kell adni a kölcsönzőnek.

4. §.

Akinek új vagy használt szákkészlet van szük-sége, a Ruházati Hivatal szákkészletéhez, illetve a szákkészletéhez a kirendeltségéhez forduljon, amelyek legközelebb esik ahhoz a helyhez, ahol a szákkészlet szükség van. Ugyanilyen módon kell kölcsönzött szákkészletet kérni.

5. §.

Aki bármilyen cikket szákkészletbe csomagolva szolgáltat ki, köteles megfelelő biztosítékot venni arra, hogy az átvevő a neki átadott szákkészletet nyomban kifizetésük után, de legkésőbb az átvevőtől számított hat hét alatt visszaküldi. Ha a szákkészletet hat hét alatt nem kapja vissza, köteles a biztosíték összegét a Ruházati Hivatal szákkészletéhez beszovaltatni. A biztosíték összegét beszovaltatása a szákkészlet átvevőjének visszatérési kötelezettségét nem érinti.

A szákkészlet visszaszovaltatásának módjaitaira (biztosíték nagysága, kopási díj, javítási költségek stb.) vonatkozóan eddigi fennálló rendelkezések a szákkészlet további intézkedéséig

6. §.

A jelen rendelet életbe lépésének napjától kezdve bármely használt vagy új szákkészlet vasúton, hajón, tenzelyen, gépkocsin, vagy a postai polgári forgalomban a Magyarországi Tanácsköztársaság meg nem szállított területén kívül eső helyre, ugyancsak olyan vasúti állomásokra, amelyekre a meg nem szállított területen kívül eső vonatokra való átmenet történik, csak a Ruházati Hivatal szákkészletének engedélyével (szállítási igazolvánnyal) szabad szállítani.

7. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe; megszűni felett forradalmi törvényszék ítéletével.

Budapest, 1919. május 14

A szociális termelés népbiztonsága.

Rézkénport, perocidot és szőlőkarót átadnék gazdátársaimnak. Ár és mennyiség lakásomon megtudható. Parrag Béla erdőföldmérnök Veszprém, Szabadl-utca 25. szám.

A veszprémi törvényszék.

P. 689. szám. 1919

Hirdetmény.

A veszprémi törvényszék közölni teszi, hogy Vencel Lajosné, Vencel Mária veszprémi lakos részéről az 1911. l. t. c. 733. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag meghalt Vencel Lajos földműves, volt veszprémi lakos helytaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az elttört részére ügygondnokul Révész Sándor ügyvéd, veszprémi lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az elttörtet és mindazokat, akiknek az elttört életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot, vagy az ügygondnokot az elttört életbenlétéről értesítsék, egyezsersmind közzöjjék azokat az adatokat, amelyekből az elttörtnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az elttörtet a jelen hirdetménynek a „Tanácsköztársaság”-ban történt harmadszori beiktatását követő napról számított 3 hó letelte után bíróság helytaknyilvánítását fogja nyilvánítani.

Veszprém, 1919. évi április hó 18.-án.

Kerényi sk.,
tesz. bíró.

A kiadmány hi. telöl

Pintér sk.,
igazgató.

A pápai országos vásár június hó 17.-én és 18.-án meg lesz tartva.

17-én szarvasmarha- és lóvásár